

У суочавању са различитим друштвеним проблемима и изазовима Црква се пре свега обраћа верном народу, али је увек спремна да по одређеним питањима буде и у дијалогу са друштвом у целини.

Када се, пак, ради о недоумицама и медијски пласираним контроверзама везаним за духовни живот и начин живота хришћана уопште, Црква је у обавези да свој став учини јавним, притом га не намећући никоме. Такав је и случај са актуелним промоцијама култова далекоисточног порекла и разноразних гуруа и њихових пракси. У такве далекоисточне праксе спада и јога, у чију се афирмацију, нажалост, укључио и један српски православни епископ. С обзиром на чињеницу да се битне информације о јоги добијају већ на првој години основних студија богословских наука у оквиру предмета Историја религије, нити један свршени студент или чак доктор богословских наука не може основано тврдити да *нема никаква сазнања о јоги*.

Стога, ради пастирске ревности, заштите повереног народа од саблазни и скретања пажње на погрешна учења која се све чешће појављују у вези са овом темом, ваља указати на следеће чињенице:

1.

Свети Синод Атинске Архиепископије је (поводом проглашавања Светског дана јоге од стране ОУН) у јуну 2015. године „полазећи од пастирске одговорности“ изашао са званичним саопштењем. У том саопштењу је експлицитно наведено да је „јога фундаментално учење религије хиндуизма, да као таква има различите школе, гране, правце и стремљења, те да није једна од врсти фитнеса“. Свети Синод Атинске Архиепископије с тим у вези је изнео закључак да је „јога апсолутно неспојива са православном хришћанском вером и да јој нема места у животима хришћана“. Овај резолутан и јасан став Атинске Архиепископије пренели су и готово сви већи светски, али и српски медији.

2.

Више православних богослова је у протеклих неколико деценија објавило текстове на ову тему и дало посебан осврт на појаву да се јога промовише међу хришћанима као систем религијски вредносно неутралних физичких и духовних вежби. Овом приликом бисмо издвојили став који је Блажењејши Архиепископ албански г. Анастасије навео у свом референтном тексту о јоги (написаном пре више деценија) у коме је јасно навео јаловост покушаја издвајања физичких вежби јоге од њиховог духовног корена. У уводном делу архиепископ Анастасије истиче: „Јога је у почетку била представљена западном свету као *врста физичких вежби*, начин релаксације и психотерапије [...] Но уопштено говорећи, те вежбе улазе у структуру хиндуизма и представљају *етапе ширег и општијег духовног успињања*. Њихов крајњи циљ је нешто више од обичног доброг физичког стања. Оно што претходи и што следи иза вежби јоге, и што многи људи чак и не наслућују, тесно је повезано са системима медитације, философско-религијским теоријама и поставкама хиндуизма, углавном са учењем о реинкарнацији“.

3.

Стереотип да је јога најсавршенији систем физичких вежби, који је неко време владао у западној јавности, први пут је озбиљније доведен у питање пре једне деценије после објаве чланка Вилијама Броуда под називом „Како јога може упропастити ваше тело“ („How Yoga Can Wreck Your Body“) у Њујорк Тајмсу. У чланку је таксативно наведен велики број телесних поремећаја и ризика по здравље који могу наступити дуготрајним вежбањем јоге.

4.

Стога, чак и да прихватимо тезу да јоги вежбе могу да се посматрају сасвим неутрално уколико нису повезане са религијским порукама – ако би тако нешто уопште било могуће, јер секвенце телесних вежби у јоги представљају управо религијске поруке (чувени „Поздрав Сунцу“ је класичан пример политеистичке религијске поруке „упаковане“ у секвенцу физичких вежби) – поставља се једно једноставно питање: зашто највећи број јоги вежбача одбија да замени јога вежбе са алтернативним системима телесних вежби (попут пилатеса) који по неким истраживањима имају далеко већу учинковитост на телесно здравље? Разлог је сасвим јасан – извођење вежби јоге је итекако повезано са духовношћу, конкретно са методама умне медитације који су карактеристични за Далеки исток.

5.

Уз сво дужно поштовање према припадницима свих светских религија и философија, као православни хришћани смо дужни да одговоримо на сваку појаву религијског синкретизма, који је потпуно стран нашем бићу. У том смислу, вероватно нема потребе додатно се освртати и на тему медитативних техника јоге, које су дијаметрално супротне по свом темељу, методу, циљевима и резултатима у поређењу са православном исихастичком традицијом. Не може се пронаћи ниједан православни исихаста у досадашњој историји Цркве који је подржао јогу – напротив, благодатни свети старци-подвижници нашег времена, какви су Свети Пајсије (Езнепидис) и Свети Порфирије (Бајрактарис), јасно и недвосмислено су говорили против праксе јоге у било ком облику, не раздвајајући у њој телесне вежбе и духовну компоненту. Православни благодатни старци свакако нису вежбали јогу да би је познавали из искуства, али су својим облагодатним умом јасно прозирали у њену суштину која нама, кроз дискурзивни начин размишљања, често промиче. Изузетак од правила је један свети старац исихаста нашег времена који је практиковао јогу у својој младости – Свети Софроније Сахаров, ученик великог Силуана Атонског. Довољно је прочитати његова потресна покајна сведочанства о том периоду своје младости да сваком буде јасно не само да је практиковање јоге неспојиво са православним хришћанством (посебно са његовом исихастичком традицијом која многима споља делује слично далекоисточним медитативним техникама), већ и да такво практиковање носи огроман ризик од губитка благодати Божје.

Посебно наглашавајући да поштује слободан избор свакога да бира свој духовни пут, да ли ће бити православни хришћанин или поштовалац и верник неке друге вере или учења, имамо одговорност према својим верницима да сведочимо шта су вера и учење Цркве, а шта је Њеном учењу страно, па и супротно.

Узевши у обзир све речено, јасно је да је неопходно да се наши пастири, теолози и доктори богословских наука подсети макар елементарних знања о овој области како макар од њих не би долазила смутња у верни народ.

(СПЦ)